

TERAPEVTIK KASALLIKLARDA ISHLATILADIGAN DORI-DARMON NOMLARINING INGILIZ VA O'ZBEK TILIDAGI CHOG'ISHTIRMA TADQIQI

Tangirkulova Karomat Saitovna

TTA Termiz filiali o'qituvchisi:

Annotatsiya: Ushbu tezisimizda yurtimiz farmasevtika sohasida dolzarb muommolardan biriga aylanib kelayotgan terapevtik kasalliklarda ishlatiladigan dori darmonlarning nomlarini ingliz va o'zbek tiliga tadqiqini yechimini qisqacha tarzda aks ettirganmiz.

Kalit soz'lar: Dori, Trivial, terapevtik kasalliklarda ishlatiladigan dari moddalarning jadvali, Standart, Normativ hujjat

Asosiy qism: Dori — kasalliklarni davolash yoki oldini olish uchun ishlatiladigan modda. Har qanday dorini odamlarga qo'llashdan oldin hayvonlarda sinab ko'riladi va klinikalarda kuzatiladi. Dorilar kimyo-farmatsevtika zavodlarida sintetik moddalardan, o'simlik, hayvon yoki mikrobiologik mahsulotlardan, tez buziladigan ayrim dorilar esa dorixonalarda tayyorlanadi. Dorilar turli xilda, mas, suyuq (qaynatma, tindirma, eritma, suspenziya va boshqalar), yumshoq (surtma, liniment, krem, pasta va boshqalar), qattiq (sochma, tabletka, draje, granula va boshqalar) hamda alohida in'yeksiya maqsadlari uchun ampula holida chiqariladi.

Tibbiyotda dorivor moddalar sifatida qo'llanuvchi ko'pchilik kimyoviy birikmalar ikki xil nom bilan ataladi:

- ✓ Ilmiy yoki tizimli nom.
- ✓ Trivial (lot. trivialis – odatdagi) nom.

Ilmiy nom dorivor moddalarning kimyoviy tarkibini ifodalaydi. Lekin o'zining murakkabligi, qiyinligi bilan retseptlarda, yorliqlarda, dorixona savdosida qo'llash uchun noqulay hisoblanadi. Trivial nomlar esa o'zining ixcham qisqa va soddaligi bilan amalda qo'llashga qulaydir.

Terapevtik kasalliklar uchun ishlatiladigan dori-darmon nomlarining chog'ishtirilgan tarjimalarini quyidagi jadvalda ko'rsatib o'tishimiz mumkin:

№	Ingliz tilidagi nomi	O'zbek tilidagi chog'ishtirma
1	Aspirin	Aspirin
2	Paracetamol	Parasetamol

3	Ibuprofen	Ibuprofen
4	Penicillin	Penitsillin
5	Amoxicillin	Amoksitsillin
6	Morphine	Morfin
7	Prednisone	Prednizon
8	Insulin	Insulin
9	Warfarin	Varfarin

Bu dori-darmon nomlari terapevtik kasalliklarni davolashda va sog'liqni saqlashda keng qo'llaniladi. Sog'liqni saqlash vazirligida standart va normative xujjatlar ham bor bu farmakologik dorilarni umumiy va xususiy faoliyatlarini belgilab beradigan xujjat xisoblanadi.

○ Standart - bu ma'lum bir sohada tartibning maqbul darajasiga erishish uchun qoidalar, talablar, umumiy tamoyillar yoki xususiyatlarni belgilaydigan umumiy va qayta foydalanish uchun normativ hujjat.

○ Normativ hujjat - bu inson faoliyatining qoidalari, umumiy tamoyillari yoki xususiyatlarini yoki ushbu faoliyat natijalarini belgilaydigan hujjat. Bundan tashqari, yuqorida tavsiflangan klassik tamoyillardan farq qiluvchi yangi dori turlari mavjud. Shuning uchun bu asoslar zamonaviy usul deb ataladi

Xulosa: Bu dolzarb masaladan xulosamiz shuki Farmakologik terminologiyaning tizimlarini o'rganish bizga imkon beradi. Zamonaviy fan shakllanishining umumiy tendentsiyalari haqida xulosalar bu terminologik tizimlardir. Shunday qilib o'zbek tibbiyotidagi ilmiy tizimlarni hozirgi davrga taqamoqchi bo'lsak, ingliz tilida tibbiy adabiyotlar ko'p biz bu tibbiy adabiyotni qanchalar ko'p tarjima qilib o'zbek tiliga talqin qilsak tibbiyotimiz yanda rivojlanga bo'lar edi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Аминев А.М.. Казанский медицинский журнал, 1980г. No2, 72стр. 3. Андреев Ю.В., Моринович Л.П., Кошеленко Г.А., Кузицин В.И.. История Древней Греции. М.: Высшая школа, 1986г. –382стр.
2. A CROSS-SECTIONAL STUDY OF DRUG NAMES USED IN THERAPEUTIC DISEASES IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES Tangirkulova Karomat Saitovna
3. https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/4000/2209-a_destek_almaya_hak_kazananlar.pdf
4. <https://book.oxu.uz/web/kitoblar/152372596.pdf>